

[Hans Thyge Jacobsen.]

Man kunne måske ønske ved en udvalgsbehandling — men jeg skal ikke stille forslag derom, hvis andre ikke ønsker det — at få undersøgt forholdet mellem aldersrentemodtagere, som jo ikke selv bidrager til deres pension, og pensionister i det offentlige tjeneste, der jo selv har bidraget til deres pension. Men som sagt — hvis andre ikke ønsker udvalgsbehandling, vil vi ikke stille forslag derom. Vi har bare villet understrege, at det forekommer os, at det offentlige pensionister ved den nys vedtagne lov om forhøjelser til tjenestemændene blev ret dårligt behandlet.

Svend Jørgensen: Baggrunden for dette lovforslag er jo dels pristalsstigningen fra 300 pr. 1. januar til 306 pr. 1. juli, dels det ved lov af 30. oktober dette år gennemførte tillæg til statens pensionerede tjenestemænd. Hvor beskedent dette tillæg end er, har det dog ganske naturligt vakt visse forhåbninger hos rentemodtagerne, og disse forhåbninger har det radikale venstre ikke i sinde at gøre til skamme. Jeg vil derfor straks sige, at vi er velvilligt indstillet over for lovforslaget og rede til at medvirke til dets gennemførelse. Men når jeg har sagt det, vil jeg gerne tilføje, at jeg i forbindelse med lovforslaget også ønsker at fremføre nogle kritiske bemærkninger om denne gren af vor sociallovgivning.

Egentlig er dette lovforslag jo et brud på bestemmelserne i folkeforskringslovens § 85, i henhold til hvilke pristalsreguleringen af alders- og invaliderente kun skal finde sted ene gang om året, nemlig den 1. april, og på grundlag af pristallet, således som det blev udarbejdet og offentliggjort den 1. januar. Når man i sin tid indsatte denne bestemmelse i loven, var det dels med den begrundelse, at man ville spare centraladministrationen for et meget betydeligt arbejde med udregning af nye rentetabeller, dels fordi man ville fri den kommunale administration for omregning af beregningskemaerne for de ca. 200 000 rentemodtagere, vi har her i landet. Dette opnås også ved, at man tyer til det gammelkendte middel: at yde et eengangstillæg. Men lettelsen bliver i hvert fald for den kommunale administration yderst problematisk, når man gang på gang i et regnskabsår pålægger kommunerne ved siden af den almindelige aldersrente at udbetale ekstraordinære tillæg, og når det tilmed forlanges, at der skal aflægges særlige regnskaber for disse tillæg. Jeg skal således gøre opmærksom på, at alene for tåre 1948—49 har man foruden den al-

mindelige månedlige rente følgende tillæg at udbetale: 1. juli brændselstillæg, 1. november tillæg til dækning af den forhøjede smørpris, 1. december tillæg til beklædningshjælp og nu, altså i henhold til denne lov — hvis lovforslaget ophøjes til lov —, 1. januar ekstraordinært tillæg. Alle disse tillæg må naturligvis holdes uden for den almindelige udbetaling og kræver særlige kvitteringer.

Enhver vil kunne forstå, at det er til stor gene for bl. a. de kommuner, der har valgt af velvilje overfor de gamle at udbetale aldersrenten pr. postgiro. Det er derfor ikke så underligt, at der ude i kommunerne bliver en almindelig tilbøjelighed til at udtale ønsket om, at man i stedet for disse evindelige ekstraordinære tillæg indførte en bestemmelse i loven om, at pristalsregulering skulle finde sted noget oftere end den engang vedtagne ene gang om året. Jeg er — hvad jeg også gav udtryk for ved behandlingen af loven af 22. december ifjor — fortsat meget betænkelig ved den udvikling, som i de senere år har fundet sted på dette område, og som tillige gør de i forvejen til fortvivlelse udviklede sociale regnskaber endnu mere udviklede.

Dertil kommer de økonomiske vanskeligheder, man på denne måde bereder kommunerne. Selvom staten yder fuld refusion for tillæget vedrørende den forhøjede smørpris og sædvanlig refusion for det nu foreslåede tillæg, lider man endnu i indværende regnskabsår under virkningerne af den ekstra månedss rente, som blev udbetalt den 1. februar i år, og de i henhold til loven af 22. december 1947 gennemførte meget betydelige forhøjelser af renterne. Disse forhøjelser slog mange steder alvorlige skår i kommunernes budgetter, som på det tidspunkt allerede var lagt og ikke godt kunne ændres. Det er min mening, at man ikke fortsat kan gennemføre foranstaltninger af en sådan karakter og samtidig forlange, at kommunerne skal oparbejde kassebeholdninger for at konsolidere sig.

Men den praksis, som vi tid efter anden er kommet ind i, rummer tillige en anden fare af mere principiel art. Jeg kan ikke se rettere, end at vi er godt på vej til at forfuske de grundlæggende principper for hele alders- og invaliderentelovgivningen. Indenfor alle partier er vi vel enige om, at disse principper fortrinsvis må være at yde understøttelse til dem, som er mest i trang, at begrænse den samlede offentlige udgift og sidst, men ikke mindst, at fremme lyst og vilje til at skaffe sig egne indtægter og midler. For at befordre disse principper er det, man har indført fradragsreglerne i